

KH/kr

8.12.2016

E:72/2016

Oikeusministeriö
Oikeushallinto-osasto
PL 25
00023 Valtioneuvosto

Lausunto hallituksen esityksestä tuomioistuinlain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Varsinais-Suomen liiton lausunto annetaan viraston lausuntona. Maakuntahallitus käsittelee lausuntoa kokouksessaan 19.12.2016.

Hallituksen esitys tuomioistuinlain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta pitää sisällään käräjäoikeusverkoston rakenneuudistuksen. Varsinais-Suomen liitto katsoo, että ehdotus käräjäoikeusverkoston kehittämistä on perusteltu ja tarpeellinen. Uudistuksella yhtenäistettäisiin käräjäoikeuksien tuomiopiirijako maakuntajaon kanssa. Muualla Suomessa tehtäisiin vastaavaa yhdistymistä, joka Varsinais-Suomessa tehtiin vuonna 2010.

Alueen näkökulmasta merkittävä verkoston uudistamista koskeva muutos on Helsingin hovioikeuspiiriin kuuluvan Espoon käräjäoikeuden ja Turun hovioikeuspiiriin kuuluvan Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden yhdistäminen. Maakunnan liitto huomauttaa, että yhdistyneen käräjäoikeuden sijoittuminen Espooseen Helsingin hovioikeuspiiriin lisää entisestään Helsingin hovioikeuden jutturuuhkaa. Helsingin hovioikeus käsittelee tällä hetkellä määrällisesti noin 20 % enemmän juttuja kuin Turun hovioikeus, mutta yli vuoden vireillä olleiden juttujen määrä on Helsingin hovioikeudessa nelinkertainen verrattuna Turun hovioikeuteen.

Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden siirtyminen pois Turun hovioikeuspiiristä vähentää Turun hovioikeudessa käsiteltävien juttujen määrää noin 10 %:lla ja lisää edelleen Helsingin hovioikeuden jutturuuhkaa. Sen sijaan, jos Espoon käräjäoikeus siirtyisi Turun hovioikeuspiiriin, lisääntyisivät Turun hovioikeuden jutut vuodessa noin 15 % ja samalla Helsingin hovioikeuden jutturuuhka vastaavasti pienenesi. Edellä esitettyjen huomioiden perusteella Varsinais-Suomen liitto vaatii, että käräjäoikeuksien sijoittamisessa hovioikeuspiireihin huomioidaan paremmin juttutasapaino ja käsittelyjen sujuvuus. Maakunnan liitto myös katsoo, ettei ehdotettu käräjäoikeuksien yhdistäminen yli hovioikeuksien tuomiopiirirajojen saa tarkoittaa henkilöstövähennyksiä Turun hovioikeuteen.

Maakunnan liitto korostaa, että erityistä huomiota tulee kiinnittää kielellisten oikeuksien toteutumiseen kaksikielisissä käräjäoikeuksissa samalla, kun kaksikielisten käräjäoikeuksien määrä vähenee yhdistymisten myötä valtakunnallisesti kahdeksasta viiteen. Kaksikielisissä käräjäoikeuk-

sisä (Helsingin, Itä-Uudenmaan, Länsi-Uudenmaan, Pohjanmaan ja Varsinais-Suomen kärjäoikeus) on oltava riittävä määrä sekä suomen- että ruotsinkielentaitoista henkilöstöä, jotta asianomainen voi myös käytännössä pitää kiinni oikeudestaan saada palvelua omalla kielellään. Maakunnan liitto katsoo että, palvelujen saavutettavuuden näkökulmasta Varsinais-Suomen kärjäoikeuden istuntopaikkojen tulisi säilyä jatkossakin Uudenkaupungissa ja Kemiönsaarella.

Merioikeusasioiden käsittelyä esitetään keskitettäväksi nykyisestä kuudesta kärjäoikeudesta kahteen: Helsingin ja Ahvenanmaan kärjäoikeuteen. Keskitämistä perustellaan merioikeusasioiden vähäisellä määrällä ja niissä tarvittavalla erityisasiantuntemuksella. Varsinais-Suomen kärjäoikeus Turussa toimii tällä hetkellä merioikeutena, jossa on käsitelty myös hovioikeuspiirin sisävesialueilta peräisin olevia merioikeudellisia asioita. Sekä Ahvenanmaan että Varsinais-Suomen kärjäoikeuden merioikeudelliset muutoksenhakuasiat ohjautuvat Turun hovioikeuteen.

Varsinais-Suomen liitto katsoo, että merioikeusasioiden keskitämistä valmisteltaessa on huomioitava, että Turussa sijaitsee merkittävä osa Suomen merenkulun osaamisesta sekä meri- ja kuljetusoikeuden tutkimuksesta. Nykyisistä merioikeusasioita käsittelevistä kärjäoikeuskaupungeista vain Turussa voi opiskella merikapteeniksi (Yrkeshögskolan Novia) ja vain Turussa voi opiskella merijuridiikkaa (Åbo Akademi) ja merenkulkualaa (Turun yliopiston merenkulkualan koulutus- ja tutkimuskeskus). Alueella sijaitseva asiantuntemus takaa tuomareiden parhaan koulutuksen erityisasiaryhmässä sekä mahdollistaa puolueettomien, riippumattomien ja kokeneiden asiantuntijoiden valinnan oikeudenkäynteihin.

Liitto pitää erityisen tärkeänä seikkana, että sekä Turun hovioikeudessa, että Varsinais-Suomen kärjäoikeudessa on tuomareita, joilla on pitkä kokemus merioikeudellisten rikosasioiden, kuljetusoikeudellisten asioiden ja merimiesasioiden käsittelystä ja ratkaisusta. Molemmat tuomioistuimet käsittelevät merioikeusasioita sekä suomeksi että ruotsiksi.

Varsinais-Suomen liiton näkemyksen mukaan merioikeudellisten asioiden käsittely on perusteltua keskittää asioiden vähäisen määrän ja niissä tarvittavan erityistuntemuksen takia. Maakunnan liitto kuitenkin korostaa, että Helsingin kärjäoikeus on asia- ja henkilöstömäärältään jo nyt Suomen ylivoimaisesti suurin, mistä syystä merioikeuden asiaryhmää ei tulisi keskittää Helsingin kärjäoikeuteen. Maakunnan liitto esittää, että merioikeusasiat keskitetään Suomessa Varsinais-Suomen kärjäoikeuteen.

Lisätiedot: suunnittelija Malla Rannikko-Laine, p. 040 721 3429, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Varsinais-Suomen liitto

Kari Häkämies
maakuntajohtaja